

«Σώμα, εξάρτηση και περατότητα στην ψηφιακή εποχή» στο Συνέδριο του περιοδικού «Θεολογία»

[Αυτοκέφαλες Εκκλησίες](#) / [Εκκλησία της Ελλάδος](#)

Τη σχέση του ανθρώπου με την τεχνολογία στην ψηφιακή εποχή, εστιάζοντας στη σημασία του σώματος, της εξάρτησης και της ενσώματης εμπειρίας, ανέλυσε η Διεθνούς φήμης Καθηγήτρια και προβεβλημένη συγγραφέας Alessandra Lemma στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης κατά την ειδική διάλεξη στην έναρξη των εργασιών της τρίτης μέρας του Β' Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου του [Περιοδικού «Θεολογία»](#). Η ομιλία της ανέδειξε πώς η τεχνολογία επηρεάζει την ψυχολογική και ψυχοσεξουαλική ανάπτυξη, τις ανθρώπινες σχέσεις, αλλά και τη δυνατότητα να βιώνουμε και να επεξεργαζόμαστε το πένθος.

Η Ειδική Διάλεξη πραγματοποιήθηκε στην Αίθουσα Αιμίλιος Ριάδης, υπό το προεδρείο του Μητροπολίτη Περιστερίου κ. Γρηγορίου. Η Καθηγήτρια Alessandra Lemma είναι Επισκέπτρια Καθηγήτρια στο University College London, Κλινική και

Συμβουλευτική Ψυχολόγος και Ψυχαναλύτρια, παρουσίασε την εισήγησή της με θέμα **«Σώμα, εξάρτηση και περατότητα στην ψηφιακή εποχή»**.

Αναφέρθηκε στην τεχνολογία, η οποία για κάποιους ανθρώπους μπορεί να λύσει προβλήματα, και στη συνέχεια τη συνέδεσε με μια φράση του Freud, ο οποίος υποστήριζε ότι η τεχνολογία γεννιέται από τη δυσαρέσκεια του ανθρώπου. Σημείωσε ότι οι σύγχρονες συσκευές λειτουργούν συχνά ως προέκταση του σώματός μας και ότι δημιουργούν άγχος όταν απομακρυνόμαστε από αυτές.

Στη συνέχεια, μίλησε για τη σχέση ενσωμάτωσης του εαυτού με τις μηχανές, τονίζοντας ότι ο άνθρωπος που έχει εθιστεί σε αυτές μπορεί να αναπτύξει εξάρτηση. Τόνισε ότι το ανθρώπινο σώμα είναι μεταβαλλόμενο και ότι η τεχνολογία δεν είναι αποκομμένη από τον πολιτισμό και την κοινωνία. Υπογράμμισε ότι η σάρκα αποτελεί έναν ενεργό και υποκειμενικό φορέα, καθώς το σώμα πάντα αναζητά το ίχνος του άλλου, δεδομένου ότι γεννιόμαστε από ένα άλλο σώμα. Η ενσωμάτωση στις νέες τεχνολογίες δείχνει ότι δεν είμαστε απόλυτα κύριοι του εαυτού μας.

Η κα Lemma αναφέρθηκε επίσης στη σημασία της επαφής μέσω της αφής, η οποία γεφυρώνει τα χάσματα και ενισχύει την εγγύτητα, σε αντίθεση με την ασώματη επικοινωνία. Τα σώματά μας συνδέονται με τον υλικό κόσμο και, όπως σημείωσε,

δεν είμαστε ποτέ πλήρως κυρίαρχοι του εαυτού μας. Στην εποχή της ασώματης τεχνοκρατίας, η άρνηση του σώματος ισοδυναμεί με άρνηση της ίδιας μας της ύπαρξης. Τέλος, τόνισε τη σημασία της ενσώματης εμπειρίας, η οποία, όπως ανέφερε, παραμένει κρίσιμη για την κατανόηση του εαυτού και της σχέσης μας με τον κόσμο.

Ακόμη, αναφέρθηκε σε έναν ασθενή της που βρισκόταν συνεχώς σε επαφή με ένα ψηφιακό avatar και περιέγραφε το σώμα του σαν να ήταν απλώς ένα κέλυφος. Τόνισε ότι το σώμα έχει σημασία, καθώς λειτουργεί ως «νησί» που μας δείχνει το σημείο όπου βρισκόμαστε στον πραγματικό κόσμο. Σημείωσε ότι οι ψηφιακές τεχνολογίες απειλούν τους χώρους όπου εκδηλώνεται η ετερότητα και τόνισε την ανάγκη να είμαστε πρόθυμοι να δούμε τον εαυτό μας όπως μας βλέπουν οι άλλοι.

Στη συνέχεια, αναφέρθηκε στην επίδραση των νέων τεχνολογιών στην ψυχοσεξουαλική ανάπτυξη και τόνισε ότι η πορνογραφία μέσω αυτών δημιουργεί νέες συνθήκες για τη διαμόρφωση της σεξουαλικότητας. Παράλληλα, μίλησε για άτομα που βιώνουν μοναξιά ενώ παραμένουν στον ίδιο χώρο μπροστά στις οθόνες, φτάνοντας στο σημείο να χάνουν ακόμη και την αίσθηση του χρόνου, καθώς η διάκριση μέρας και νύχτας θολώνει. Τόνισε ότι οι συσκευές γίνονται προέκταση του εαυτού μας και προκαλούν άγχος όταν απομακρυνόμαστε από αυτές, ιδιαίτερα από το κινητό τηλέφωνο. Επισήμανε, επίσης, ότι οι δομές των σχέσεων

μεταβάλλονται στην ψηφιακή εποχή: ενώ νομίζουμε ότι η συνεχής σύνδεση θα μας απαλλάξει από τη μοναξιά, στην πραγματικότητα η αίσθηση αυτή δεν επιτυγχάνεται.

Η Καθηγήτρια αναφέρθηκε, επίσης, στις δυνατότητες που παρέχουν ορισμένες εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης για τη δημιουργία ψηφιακών συντρόφων, οι οποίοι είναι πλήρως ελεγχόμενοι. Μέσα από τη σχέση με αυτούς τους ψηφιακούς συντρόφους μπορεί να διαμορφωθεί μια νάρκισσιστική δυναμική, ενώ το σώμα παραμένει ριζωμένο στην πραγματικότητα του πεπερασμένου. Προς το τέλος της ομιλίας της, η καθηγήτρια αναφέρθηκε σε μια νέα τεχνολογία, όπου αλγόριθμοι επιτρέπουν σε κάποιον να «επικοινωνεί» με αγαπημένα πρόσωπα που έχουν πεθάνει μέσω της εφαρμογής Griefbot. Η εφαρμογή μιμείται τη φωνή και την παρουσία του αποθανόντος, δημιουργώντας την ψευδαίσθηση επικοινωνίας. Ωστόσο, όπως τόνισε η Lemma, τέτοιες εφαρμογές δεν επιτρέπουν την ολοκλήρωση της διαδικασίας του πένθους, αν και μας κάνουν να αναγνωρίσουμε την απώλεια, δεν αντικαθιστούν τη συνειδητή και βιωματική εμπειρία του θρήνου.

(Φωτογραφίες: Χρήστος Μπόνης)